

Do użytku wewnętrznego

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA im. Stanisława Staszica w Krakowie

BIULETYN REKTORA

1 kwietnia

1988 r.

Spis treści :

1. Kwiecień - miesiącem pamięci narodowej	str. 2
2. Konferencje, spotkania ...	str. 4
3. Gościli w AGH	str. 6
4. Informacje różne	str. 6

Kwiecień - miesiącem pamięci narodowej

W przededniu 50 rocznicy organizacji tajnego nauczania i udziału w nim Akademii Górniczo-Hutniczej podczas okupacji hitlerowskiej

Tajna oświata, nauka i kultura będąc w okresie okupacji niemieckiej jednym z wykładników funkcjonowania podziemnego Państwa Polskiego, charakteryzowały się niespotykaną wielkością form ruchu oporu. Już z końcem 1939 roku działająca Tajna Organizacja Nauczycielska /TON/, podjęła próbę ujęcia w jednolite ramy organizacyjne różne formy i szczeble rozpoznającego się tajnego nauczania. W tych pracach organizacyjnych dużą rolę odegrał ZNP. Również i polskie środowisko naukowe, wobec zamknięcia przez okupanta wszystkich szkół wyższych, nie pozostała bierne, tworząc podziemne nauczanie akademickie. Wśród rozwijającego się tajnego nauczania akademickiego nie zabrakło też krakowskiej Akademii Górniczej, która była drugą po UJ uczelnią Krakowa podejmującą w szerszym zakresie konspiracyjną pracę dydaktyczną i naukową. Stało się to mimo zamknięcia przez okupanta Akademii Górniczej i podstępnego aresztowania w dniu 6 listopada 1939 r. jej 20 pracowników naukowych. Podjęto działania w kierunku tajnego uruchomienia Uczelni pod zmienioną nazwą. Bliski inicjatywie i wysiłkom organizacyjnym Rektora prof. W.Goetla, przy współudziale prof. W.Budryka i doc. M.Czyżewskiego, założono i uruchomiono na wiosnę 1940 r. Techniczną Szkołę Górniczo-Hutniczo-Mierniczą. W pierwszym zebraniu organizacyjnym, odbytym w prywatnym mieszkaniu prof. W.Goetla wzięli udział m.in. profesorowie: Kruse, Budryk, Chromiński, Bielski, Czarnecki, Stali-Sawicki, Jeśewski. Szkoła zdobyła pomieszczenie w budynku Akademii na Krzemionkach, a jej dyrektorem został prof. W.Goetel, który jednocześnie był rektorem tajnej Akademii Górniczej. Absolwenci tej szkoły otrzymywali tytuł technika /w zakresie oddziałów: górniczego, hutniczego a potem mierniczego/

który w zasadzie nie dawał podczas okupacji żadnych uprawnień. Wykładowcami byli przeważnie profesorowie i asystenci AG. Mimo ostrożności grona nauczającego, szkoła ta uchodziła w opinii Niemców za ośrodek oporu polskości, otaczana była podejrzliwością władz niemieckich i zarzucano jej, że młodzież zdobywa w niej zbyt wysokie kwalifikacje. Faktem jest, iż w szkole tej wykształcono ponad 400 techników na poziomie wyższym od średniego, a dodatkowo organizowane w mieszkaniach prywatnych tajne nauczanie akademickie, umożliwiło słożenie przez uczniów szkoły a także słuchaczy tajnych kompletów lub nauczania indywidualnego, licznych kolokwium i egzaminów, które zostały im zalozone, po wojnie, w AG. Dotychczas zebrane materiały wskazują, że w toku tajnego nauczania AG, przeprowadzono 278 egzaminów kursowych i 16 przewodów dyplomowych inżynierskich. Niektóre z tych prac wykonane zostały w warunkach zupełnie osobliwych. Na przykład jedna z inżynierskich prac dyplomowych wykonana została przez absolwenta AG podczas pobytu w obozie niemieckim dla jeńców wojennych.

Ogromny wkład pracy, patriotyzm organizatorów i uczestników tajnego nauczania w okupowanym kraju, jak i w Krakowie, znalazły trwały zapis na kartach historii polskiej oświaty, nauki i kultury. Obecnie z perspektywy czasu widać wyraźnie, że w żadnej innej dziedzinie walki z hitleryzmem nie było tak jednolitego i powszechnie akceptowanego stanowiska, jak w tajnym szkolenictwie wszystkich szczebli. W dowód uznania tych patriotyczno-oświatowych działań ustanowiona została w 1984 r. "Odznaka za Tajne Nauczanie". Szkoda tylko, że tak późno - po przeszło 40 latach po wojnie - gdyż już wielu nauczycieli tajnego nauczania nie doczekało tego wysoce ocenionego wyróżnienia. W AGH udekorowano tą Odznaką: prof. Franciszka Bierskiego, prof. Andrzeja Rolewskiego, mgr Tadeusza Czarlińskiego, doc. Stanisława Koperskiego i prof. Mariana Mięśowicza.

/ dr Ryszard CZEKAJOWSKI/

2. Konferencje, spotkania

23 marca odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Wiertniczo-Naftowego. Na spotkaniu przedstawiono program badań naukowych na najbliższe lata, a także program współpracy z zagranicą. Współpraca w tym zakresie jest wielce owocna i obejmuje wspólne prace naukowe, wydawnictwa, staże pracowników i wymianę grup studentów m.in. z Politechniką w Mons, Moskiewskim Instytutem Geologiczno-Poszukiwawczym, Instytutami we Freibergu i Clausthal. Wiele uwagi poświęcono również programowi w zakresie dydaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem studiów zaocznych i poddyplomowych, a także współpracy z przemysłem. Dyskusja skupiła się wokół problemów kształcenia inżyniera XXI wieku, możliwości realizowania dla przemysłu badań o charakterze interdyscyplinarnym /łączących zagadnienia z zakresu geologii, geofizyki, wiertnictwa i eksploatacji/, a także możliwościami Instytutu do przyjęcia koordynacji badań w zakresie centralnych programów badawczych. Członkowie Rady dyskutowali również o warunkach poszerzenia bazy zarówno dla badań naukowych, jak i zadań dydaktycznych i wiążącym się z tym problemem zwiększenia ilości studentów na Wydziale Wiertniczo-Naftowym.

24 marca odbyła się Uroczysta Konferencja Sprawozdawcza Związku Nauczycielstwa Polskiego. W toku bardzo ożywionej i wnikliwej dyskusji nad sprawozdaniem Rady Zakładowej oraz wprowadzającym wystąpieniem Prezesa doc. dr inż. Zdzisława Śmietalskiego podsumowano wyniki pierwszej połowy Kadencji wybranych w 1986 r. organów związkowych. Dyskusja skupiała się wokół problematyki kadrowej, placowej i socjalnej. O zasygnalizowane w dyskusji nowe problemy, Uchwałę Konferencji wzbogacono uchwalone na początku kadencji wytyczne do działania Rady Zakładowej w drugiej części kadencji.

Konferencja Sprawozdawcza ZNP w AGH przyjęła rezygnację Kol. Zdzisława Śmietalskiego z funkcji Prezesa Rady Zakładowej ZNP w AGH ze względu na jego stan zdrowia i w wyniku tajnych wyborów wyłoniła nowego Prezesa. Został nim mianowany w kraju działacz ZNP doc. dr inż. Stanisław Koperski.

Konferencję saszczycili swą obecnością m.in. poseł na Sejm Rektor prof. dr hab.inż. Jan Janowski, Prezes Krajowej Rady Nauki ZNP dr Wit Majewski, Przewodniczący Wojewódzkiego Porozumienia Związków Zawodowych Kol. Zbigniew Muka.

26 marca odbyła się Narada Prezesów Klubów Oficerów Rezerwy Ligii Obrony Kraju środowiska akademickiego. Dyskusja skupiała się wokół problemów aktywizacji programowej działalności oficerów rezerwy w środowisku wyższych uczelni cywilnych, a także pozwoliła na wymianę doświadczeń w pracy nad ideowym umocnieniem i organizacyjnym rozwojem Klubów Oficerów Rezerwy. Dodać należy że 64 Kluby skupiają blisko 5.000 członków. Najlepiej działają one w Wyższych Szkołach Pedagogicznych i Akademiach Rolniczych. Dlatego też, stwierdzali zebrani, koniecznym jest m.in. znaczne poszerzenie dobrze przygotowanych imprez, pozyskanie absolwentów Szkół Podchorążych Rezerwy do działalności społeczno-obronnej. W Naradzie uczestniczyli m.in. Prezes ZG LOK gen. broni Tadeusz Tuozapeki, Z-ca Szefa GZP WP wiceadmirał Ludwik Dąkowski, W-ce Minister MEN Aleksander Łuczak, I Sekretarz KK PZPR Stefan Gajewicz, Prezydent Miasta Krakowa Tadeusz Salwa. Gości podejmował w Akademii Rektor prof. Jan Janowski.

3. Gościli w AGH

1. Inst. Morgenstern	- Akademia Górnicza we Freibergu
17 - 22.III.88r. MIFITJ
2. prof. Peter Metzner	- Akademia Górnicza we Freibergu
22-26.III.88r. Inst. Automatyki
Napędu i Urządzeń Przemysłowych
" " "
3. dr Haensel	" " "
4. dr K.Abd-El Barawy	- General Metallurgical Research and
Development Institute - Egipt
22.III.1988 r. - roczny staż naukowy
w Instytucie Metalurgii Metali Nie-
szelaznych
5. dr Reski Ziani	- Institut National d'Enseignement
Superieur en Electrotechnique Tisi-
Ouson-Otikhi - Algieria
28.III - 11.IV. 88 r. - Instytut
Automatyki

4. Informacje różne

Ciąg dalszy o wychowaniu

Problemy kształcenia, dokształcania i doskonalenia nauczycieli by-
ły tematem w dniu 28 marca wspólnego posiedzenia członków Zarządu
Głównego i Krajowej Rady Nauki ZNP. Żarliwa i częściowo kontrowersyjna
dyskusja toczyła się nad zagadnieniami przedstawionymi w materiałach
związkowców i Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Związkowcy uznając, że jednym z najważniejszych czynników decydujących o jakości pracy szkoły jest nauczyciel, podnieśli ponownie problem kształcenia, dokształcania i doskonalenia nauczycieli. W wyniku utworzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej powstała nowa sytuacja tworząca warunki dla rozwiązania wielu kwestii z zakresu kształcenia nauczycieli. Od paru lat spada zauważalnie jakość pracy szkoły - i jak ocenia Ministerstwo - istnieje sytuacja kryzysowa w szkolnictwie. Sytuacja kryzysowa dotyczy całości szkolnictwa, a przede wszystkim kadr nauczycielskich. Niepokojące jest to, że z zawodu odchodzą nauczyciele o wysokich kwalifikacjach, a zbyt wielu absolwentów Wyższych Szkół Pedagogicznych oraz kierunków pedagogicznych uniwersytetów nie podejmuje pracy w zawodzie; brak jest nauczycieli do szkół zawodowych i specjalnych oraz różnych placówek oświatowych. Budzi niepokój także brak dopływu do szkolnictwa wyższego, zwłaszcza do Wyższych Szkół Pedagogicznych, pracowników z praktyką nauczycielską. Brak jest kadry do kształcenia metodyków nauczania; doświadczeni, wykształceni nauczyciele nie chcą przyjmować funkcji kierowniczych, opiekuńczych i doradczych.

Za główną przyczynę kryzysu w szkolnictwie poza sytuacją materialną, uznano budowany od 1973 roku system kształcenia, dokształcania i doskonalenia nauczycieli. System ten zmienia się, nastawiony jest na podejmowanie działań doraźnych. Dlatego stwierdzono, że pilnie należy wprowadzić nowy, spójny i drożny, obliczony na długą perspektywę, system kształcenia i awansowania nauczycieli szkół wszystkich stopni i typów. Postulowano, aby nowy system kształcenia był niezależny od zmian demograficznych, by był efektywny i udoskonalany na miarę potrzeb i osiągnięć oświatowych. Założenia dotyczące nowego systemu kształcenia nauczycieli i polityki awansowej sformułowane przez ZNP i Ministerstwo Edukacji Narodowej, nie w pełni są tożsame, Nie wszystkie propozycje Związku i Ministerstwa w sprawie nowego systemu kształcenia, dokształcania i doskonalenia nauczycieli uzyskały aprobatę zebranych na obra-

dach. Przyjęto stanowisko, że dla powstania nowego systemu należy prowadzić dalsze prace w ZNP i w Ministerstwie,

W uchwale, która zostanie opublikowana w "Głosie Nauczycielskim" ZNP potwierdził swoje stanowisko dotyczące zasady, wg której każdy nauczyciel zatrudniony w szkole bez względu na jej typ lub innej placówce oświatowej winien mieć pełne wykształcenie. Wobec tego, opowiedział się za stworzeniem warunków dla zdobywania kwalifikacji przez nauczycieli na studiach saccznych. W wyniku aktywności kolegów z AGH, biorących udział w naradzie moją uchwały, za najważniejszy sposób dokształcania i doskonalenia nauczycieli uznane zostało samokształcenie, którego wyniki potwierdzenie znajdować będą w stopniach specjalizacyjnych. Również za sprawą przedstawicieli AGH przyjęty został postulat aby do szkół wyższych otwarta została droga dla nauczycieli praktyków legitymujących się znaczącymi osiągnięciami zawodowymi i pracą twórczą.

/ Dr Stanisław LOSIAK /

Serdeczne życzenia wszelkiej pomyślności, pogody ducha,
owocnych działań i budujących efektów życzymy
obejmującym nowe funkcje -

mgr Katarzynie Wisłockiej-Sieprawskej	- Kierownikowi Zespołu Radców Prawnych AGH,
mgr Danucie Bedalbach	- Z-cy Kwestora AGH,
Pani Elżbiecie Heilman	- Z-cy Kierownika Działu Spraw Osobowych AGH,
prof. Kazimierzowi Przewłockiemu	- Przewodniczącemu Rady d/s Atomistyki.

/Rada d/s Atomistyki jest organem doradczym i opiniotwórczym przy Państwowej Agencji Atomistyki/.

Skład Doradczego Zespołu d/s Modernizacji Muzeum Historii AGH

1. Doc. dr inż. Ferdynad Swagryk - Przewodniczący

Członkowie :

2. Doc. dr hab.inż. Maria Wirska-Parachoniak

3. Prof. dr hab.inż. Artur Bęben

4. Prof. dr inż. Wacław Rósański

5. Prof. dr hab.inż. Andrzej Bolewski

DZIECI NA WIELKANOC

Dzieci na Wielkanoc są inne niż

zaszywaaj,

w dzieciach na Wielkanoc jest moc

tajemnicza,

dzieci na Wielkanoc

wstają bardzo rano

i pytają: - Dlaczego dzwony tak głośno

krzyczą?

Dzieci na Wielkanoc mają czerwone usta,

czerwonymi ustami plotą różne głupstwa:

czy strażak śpi na wieży,

czy słońce to jest księżyc

i dlaczego hiacynty zaglądają w lustro.
Ty dzieciom na Wielkanoc odpuść

wszystkie winy:
że rozlały atrament, że sbiły słoiki -
gdy tak smacznie śpią nocą,
nie dziw, że we dnie psocą,
że wciąż w ruchu są, jak małe listeczki
brzeziny.

KONSTANTY ILDEFONS GALCZYŃSKI

Informacje o spotkaniach, konferencjach,
jubileuszach, pracach naukowych, ich efe-
ktach, także o problemach, które występu-
ją w Uczelni, a publikowanie ich będzie
miało charakter konstruktywny, proszę
zgłaszać do rzeczownika pracowego - tal.

36-09.

**druk wykonano z gotowych
dostarczonych oryginałów
ZG AGH 342/88-500**